

Aan de leden van de gemeenteraad

Raadsinformatiebrief 121

Helmond, 8 november 2022
Onderwerp: Stand van zaken Missie Call Europa Klimaatneutrale steden

Zaaknummer: 51242474

Geachte leden van de gemeenteraad,

Eind april 2022 is Eindhoven samen met Helmond als duo-stad geselecteerd als koplopende stad voor de Europese klimaatmissie: *'100 klimaat neutrale en slimme steden in 2030'*. Deze missie is opgenomen in het ambitieakkoord 2022-2026 en uw raad is over de kandidaatstelling middels een raadsinformatiebrief en over de selectie via een korte mededeling (eind april) meegenomen.

Vanwege de urgentie van de klimaatverandering zet de EU en zetten ook nationale overheden steeds meer in op het tegengaan van klimaatverandering. Omdat Europa sterk verstedelijkt en die trend de komende jaren enkel nog versterkt zal worden, gaat er veel aandacht naar steden toe. Grote steden zijn verantwoordelijk voor zo'n 70% van de mondiale CO2 uitstoot. Om deze uitstoot terug te kunnen dringen is een integrale transitie op het gebied van circulariteit, gedrag en ons economisch systeem van cruciaal belang.

In december 2019 heeft de Europese Commissie een nieuwe verduurzamingsfocus in gang gezet met de Europese Green Deal. Als onderdeel van deze Green Deal heeft de Commissie 5 Europese 'Missies' geformuleerd. Eén daarvan is de missie rond *100 klimaat neutrale en slimme steden in 2030* voor en door de burger. Voor deze EU-missie is eerder dit jaar de samenwerking (duo-stad) Helmond-Eindhoven geselecteerd als één van de 100 steden of stedenverbanden die een Stedelijk Klimaatcontract (SKC) gaan opstellen. Wanneer het Stedelijk Klimaatcontract overtuigend is, zal de EU ons het "mission label" toekennen waar zowel de gemeente als stakeholders van de stad van kunnen profiteren via de toegang tot financieringsmogelijkheden, subsidiegelden, steun e.d.

Vijf andere grote Nederlandse steden zijn ook geselecteerd (Groningen, Amsterdam, Utrecht, Den Haag, Rotterdam). Met hen zijn we ook een samenwerking aangegaan. We trekken als Nederlandse missiesteden samen op richting Rijk en EU, o.a. voor het verkrijgen van experimenteerruimte of een pilotstatus voor belemmerende wet- en regelgeving, om budget en capaciteit beschikbaar te krijgen om de steden te helpen op weg naar het contract, om ondersteuning te krijgen bij monitoring en om gezamenlijk kennis uit te wisselen.

De EU-missie is een belangrijke katalysator om de klimaat- en energietransitie-ambities landelijk en lokaal te versnellen en daarmee te realiseren. En daarnaast in het krijgen en behouden van breed maatschappelijk draagvlak om de klimaatuitdaging aan te pakken. Samenwerking met de stad, met andere steden, met het Rijk en de EU zijn daarbij cruciaal om de noodzakelijke versnelling te kunnen realiseren. De komende periode gaan wij met het Rijk en de EU in gesprek over hun rol en concrete bijdrage in de klimaatmissie. Dit is een belangrijk element waarover duidelijkheid moet zijn vóór het afronden van het Stedelijk Klimaatcontract.

Stedelijk Klimaatcontract

In de komende 8-10 maanden gaan beide Brainport steden samen het Stedelijk Klimaatcontract opstellen. Dit contract bestaat uit:

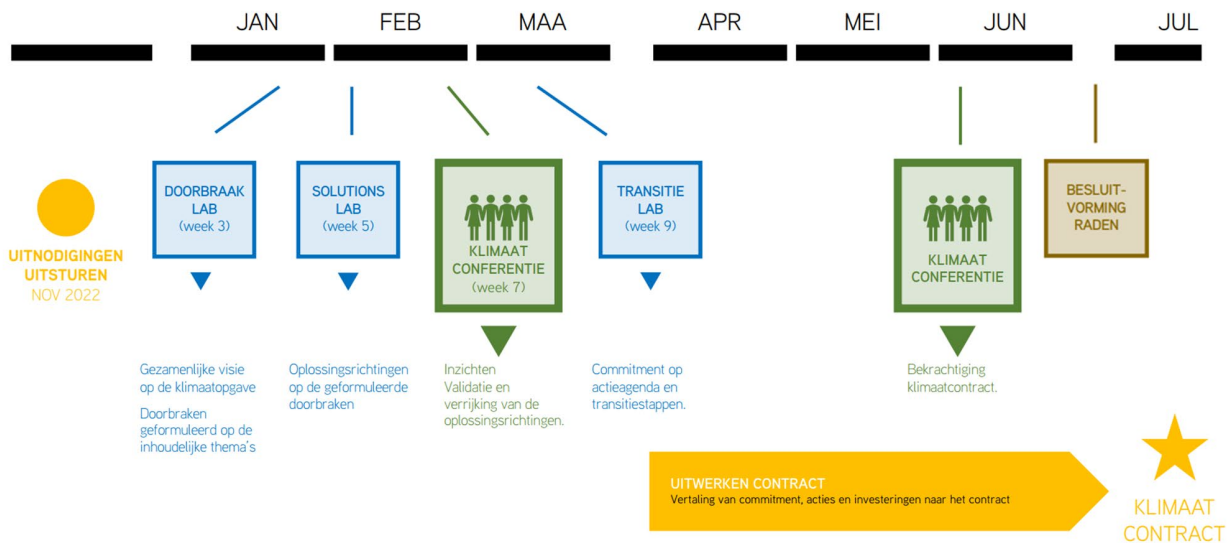
1. Een intrinsiek uitgedragen visie en strategie voor 2030 waarin de verschillende stakeholders commitment uitspreken voor het klimaatneutraal worden van de Brainportregio;
2. Een concreet actieplan bestaande uit een gezamenlijk overeengekomen baseline (nul situatie), analyse van het gat tussen baseline en visie 2030 en vaststellen van bijhorende acties in een actieportfolio om de visie 2030 te bewerkstelligen;
3. Een investeringsplan dat moet gaan voorzien in de financiële realisatie en de capaciteitsimpact.

Het Stedelijk Klimaatcontract moet mede leiden tot de noodzakelijke doorbraken die nodig zijn om de klimaatopgave voor de stad te realiseren. Bestaande projecten zullen we opschalen, maar daarnaast zetten we in op bewustwording, verandering van gedrag en de benodigde systeemverandering. Daarvoor zijn nieuwe en creatieve oplossingen nodig, ook op het gebied van investeringen en financiering. Het vraagt om innovatie op sociaal, technisch en financieel gebied, om zoveel mogelijk impact om de doelen te halen en om inclusiviteit zodat iedereen in de stad kan meedoen. We richten ons op drie speerpunten waarvoor we gezamenlijk met onze stakeholders scenario's gaan ontwikkelen: fossielvrij, circulariteit en klimaatbestendig.

Dialogoog met de stad

Waar de overheden nu nog vooral de nadruk leggen op datgene waar de overheid, de gemeente, zelf direct invloed op kan uitoefenen, zal de missie zich richten op het betrekken en mobiliseren van alle relevante partijen in de samenleving. We doen het samen met de stad, onze inwoners, bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen. Hierbij zorgen we ervoor dat niet alleen de gebruikelijke en voor de hand liggende partijen en personen betrokken worden, maar juist ook (groepen) mensen die tot op heden minder betrokken zijn of zich minder gehoord voelen. Daar zijn o.a. de jongeren een onderdeel van. Hiervoor organiseren we twee klimaatconferenties voor een zo breed mogelijk publiek in beide steden die in drie rondes worden voorbereid door stakeholderbijeenkomsten (lab's). Vanuit de drie speerpunten zullen stakeholders worden betrokken en de huidige activiteiten in kaart worden gebracht. Daar waar 2030 een belangrijke mijlpaal in de missie is, ligt de nadruk in het traject op 'wat kunnen we nu doen'. Het huidige tempo past niet bij de doelstellingen die moeten worden behaald. Om te kunnen versnellen zijn er doorbraken nodig.

De voorbereidende stakeholderbijeenkomsten (lab's) worden gevoerd met een afvaardiging van de stakeholders van de stad en start begin 2023 met een "Doorbraak Lab". Helmond en Eindhoven bereiden dat op hoofdlijnen samen voor, maar de bijeenkomst zal per stad los van elkaar gehouden worden en invulling krijgen. In de bijeenkomst beogen we commitment op de missie en inzicht op wat we anders gaan doen. In de vervolgbijeenkomsten zal er met vertegenwoordigers van de deelnemende organisaties bijeenkomsten worden gehouden om met elkaar oplossingen te definiëren en tot doorbraken te komen in "Solutions Labs", om vervolgens met elkaar tot concrete afspraken te komen in de "Transitie Labs". Tijdens de klimaatconferenties worden de resultaten uit de Lab's teruggekoppeld en verrijkt op basis van reacties uit de samenleving. Uiteraard wordt ook uw raad in het traject betrokken. Dit zal plaatsvinden tijdens de tweede klimaatconferentie.

Uitwerken contract

De feedback die wordt opgehaald wordt meegenomen in het vervolgtraject. Dit proces leidt tot een actieagenda voor de te zetten transitiestappen en commitment van de betrokken partijen die als input dient voor het Stedelijk Klimaatcontract dat voor de zomer zal worden afgerond. Het contract is niet zozeer een resultaatverplichting van de gemeente, maar het gaat vooral om een inspanningsverplichting om andere partijen te stimuleren en mee te nemen in de transitie. Gezien de urgentie en de impact zullen wij u periodiek meenemen. Hierover gaan wij met de griffies van beide gemeenteraden in gesprek. Het Stedelijk Klimaatcontract wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris